

PUBLICANDUM OBWIESCZENIE

die Vertilgung
der
überhandnehmenden Wölfe betreffend.

tyczące się
wygubienia zagęszczających się
coraz bardziey wilków.

Die Herabsetzung der Prämie für die Erlegung der Wölfe auf resp. 1 Thlr und auf 12 gGr. und die Schwierigkeiten, mit welchen selbst diese Prämie bei der Eddtung der Wölfe von dem Jäger zu erlangen war, sind die Veranlassung geworden, daß sich diese Raubthiere in dem Großherzogthum Posen auf eine fürchtbare Weise vermehrt haben.

Allein in dem Wągrowiecer Kreise, wo diese Landplage aufs höchste gestiegen zu sein scheint, sind im vorigen Jahre 16 Kinder und drei erwachsene Personen von Wölfen zerissen, und verzehrt worden; 6 Kinder haben im Laufe dieses Monats in dem gedachten Kreise ein ähnliches Schicksal gehabt, und mehrere erwachsene Personen sind verwundet worden. Die diesfälligen Berichte sind nicht ohne Entsetzen zu lesen.

Das Uebel bedarf schneller kräftiger Gegenmittel. Bis dahin, daß eine vollständige Verordnung wegen gänzlicher Ausrottung dieser wüthenden Thiere erfolgen kann, sehe ich Folgendes fest:

§. 1.

Die unter der Preussischen Regierung für die Erlegung der Wölfe bestimmt gewesenen Prämien werden dahin hergestellt, daß:

- 1) für die Erlegung eines alten Wolfes 6 Thlr.;
- 2) für die Habhaftwerdung eines Nest, Wolfes 3 Thlr.;
- 3) für einen ungeborenen bey einer erlegten Wölfin gefundenen Wolf 1 Thaler Prämie gezahlt werden soll.

Znizenie nagrody za wytepienie wilków na resp. 1 tal. i 12 dgr., niemniej trudności, iakich doznawał strzelec chcąc i tę nagrodę za ubicie wilka pozyskać, stały się powodem, iż te drapieżne zwierzęta tak straszliwie zamnożyły się w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem.

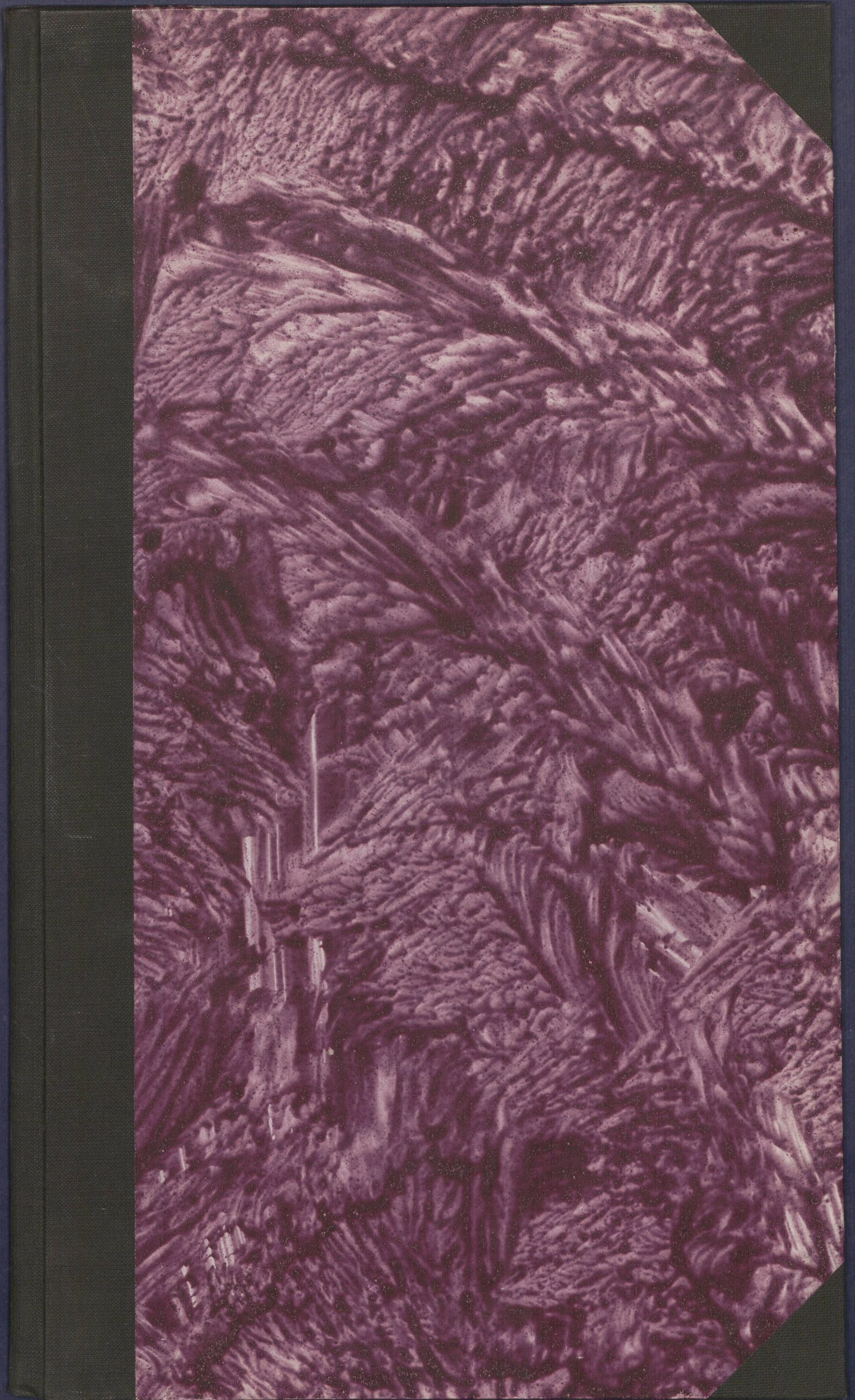
W samym Powiecie Wągrowieckim, gdzie ta klęska naywyższego, zdaie się, doszła stopnia, w roku zeszłym szesnaście dzieci i troie dorosłych osób stało się pastwą wilków. Sześcioro dzieci w ciągu bieżącego miesiąca w rzeczonym Powiecie podobnego doznały losu, a wiele dorosłych osób pokaleczone zostały. Niemożna bez grozy czytać zdawanych w tej mierze raportów.

Zte to wymaga prędkich i dzielnych ku wykorzenieniu onegoż środków. Dopóki nie będzie mogła nastąpić zupełna ustawa względem całkowitego wygubienia tych srożących się zwierząt, postanawiam co następuje:

§. 1.

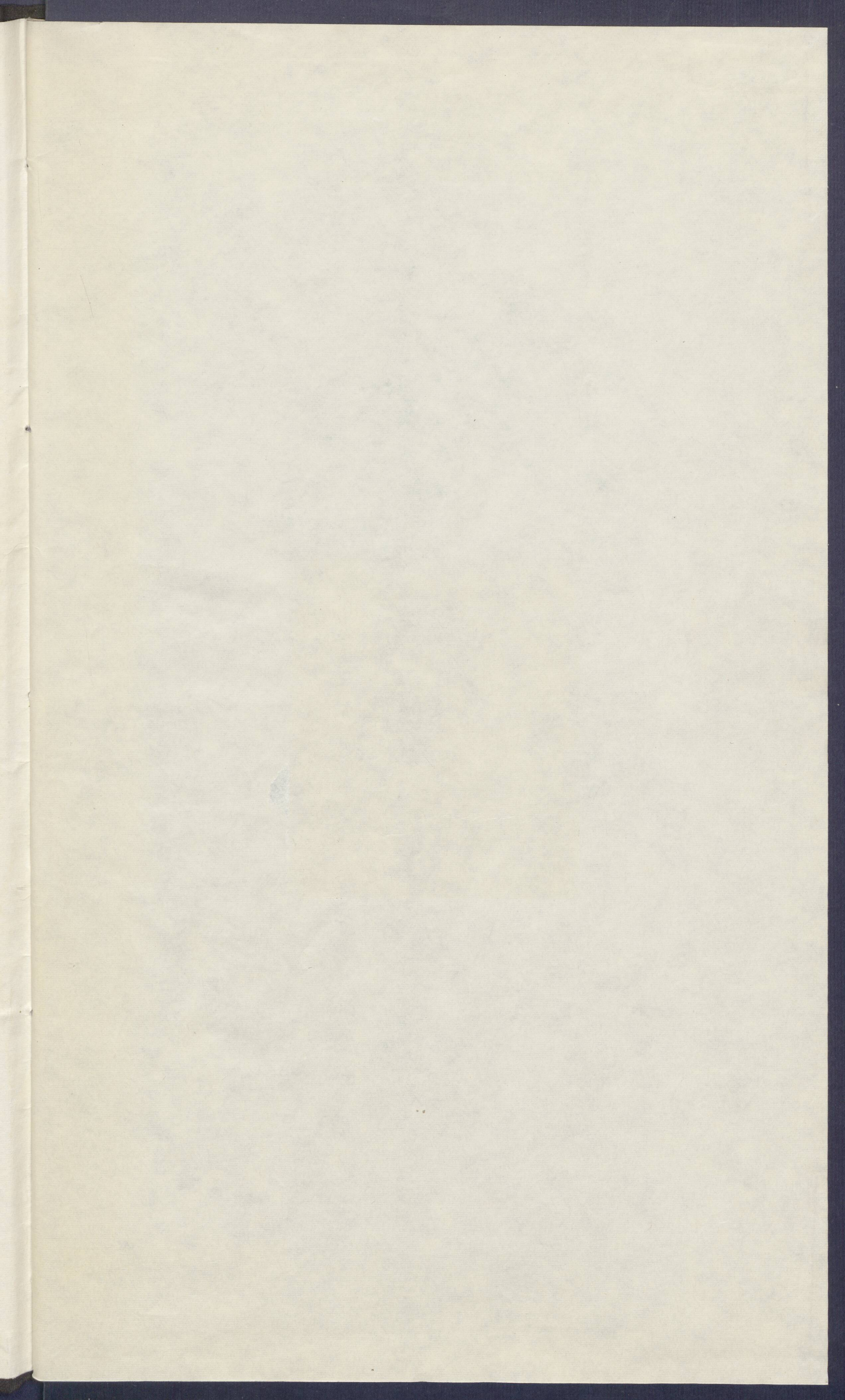
Nagrody za rządu Pruskiego za ubijanie wilków ustanowione, przywracają się w ten sposób, iż

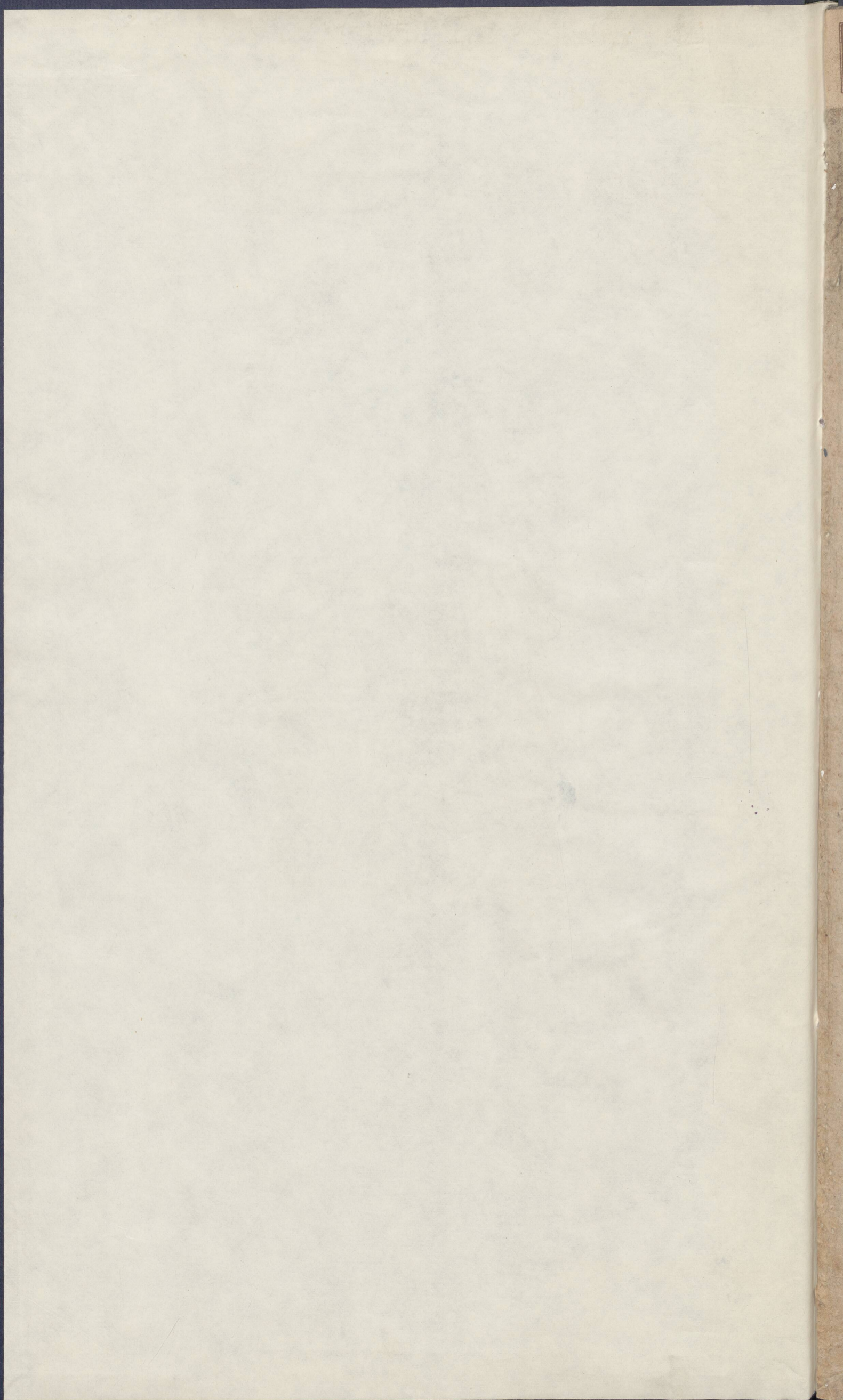
- 1) za ubicie starego wilka wypłacana będzie nagroda 6 talarów,
- 2) za schwytanie młodego wilka z gniazda 3 talary.
- 3) za znalezioneo nieuległego wilka przy ubitey wilczycy 1 tal.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTETU im. A. MICKIEWICZA
W POZNANIU

PUBLICANDUM OBWIESCZENIE

die Vertilgung

der

überhandnehmenden Wölfe betreffend.

tyczące się

wygubienia zagęszczających się
coraz bardziej wilków.

Die Herabsetzung der Prämie für die Erlegung der Wölfe auf resp. 1 Thlr und auf 12 gr. und die Schwierigkeiten, mit welchen selbst diese Prämie bei der Erddung der Wölfe von dem Jäger zu erlangen war, sind die Veranlassung geworden, daß sich diese Raubthiere in dem Großherzogthum Posen auf eine furchtbare Weise vermehrt haben.

Allein in dem Wągrowiecer Kreise, wo diese Landplage aufs höchste gestiegen zu sein scheint, sind im vorigen Jahre 16 Kinder und drei erwachsene Personen von Wölfen zerissen, und verzehrt worden; 6 Kinder haben im Laufe dieses Monats in dem gedachten Kreise ein ähnliches Schicksal gehabt, und mehrere erwachsene Personen sind verwundet worden. Die diesfälligen Berichte sind nicht ohne Entsetzen zu lesen.

Das Uebel bedarf schneller kräftiger Gegenmittel. Bis dahin, daß eine vollständige Verordnung wegen gänzlicher Ausrottung dieser wüthenden Thiere erfolgen kann, sehe ich Folgendes fest:

§. 1.

Die unter der Preussischen Regierung für die Erlegung der Wölfe bestimmt gewesenen Prämien werden dahin hergestellt, daß:

- 1) für die Erlegung eines alten Wolfes 6 Thlr.;
- 2) für die Habhaftwerdung eines Nest, Wolfes 3 Thlr.;
- 3) für einen ungeborenen bey einer erlegten Wölfin gefundenen Wolf 1 Thaler Prämie gezahlt werden soll.

Znizenie nagrody za wytępienie wilków na resp. 1 tal. i 12 dgr., niemniej trudności, iakich doznawał strzelec chcąc i tę nagrodę za ubicie wilka pozyskać, stały się powodem, iż te drapieżne zwierzęta tak straszliwie zamnożyły się w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem.

W samym Powiecie Wągrowieckim, gdzie ta klęska naywyższego, zdać się, doszła stopnia, w roku zeszłym szesnaście dzieci i troje dorosłych osób stało się pastwą wilków. Sześcioro dzieci w ciągu bieżącego miesiąca w rzeczonym Powiecie podobnego doznały losu, a wiele dorosłych osób pokaleczone zostały. Niemożna bez grozy czytać zdawanych w tej mierze raportów.

Złe to wymaga prędkich i dzielnych ku wykorzenieniu onegoż środków. Dopóki nie będzie mogła nastąpić zupełna ustawa względem całkowitego wygubienia tych szkodzących się zwierząt, postanawiam co następuje:

§. 1.

Nagrody za rządu Pruskiego za ubijanie wilków ustanowione, przywracają się w ten sposób, iż

- 1) za ubicie starego wilka wypłacana będzie nagroda 6 talarów,
- 2) za schwytnie młodego wilka z gniazda 3 talary.
- 3) za znalezionego nieuległego wilka przy ubitey wilczycy 1 tal.

§. 2.

Der Erleger eines Wolfes, welcher auf diese Prämie Anspruch macht, ist verbunden, denselben dem Landrathe des Kreises vorzuzeigen, wenn er auf adlichem oder städtischem Grunde getödtet worden ist. Ist er auf königlichem Domainen- und Forst-Grunde getödtet, so wird er dem Forstbedienten des Reviers vorgezeigt. Der Landrath oder Forstbediente läßt dem Wolfe die Ohren abschneiden, und versteht den Vorzeiger mit einem Zeugnisse, auf welches die nächste Zoll- oder Kreis-kasse die vorschriftsmäßige Prämie sofort zu zahlen verpflichtet ist.

§. 3.

Die Jagden, welche von Privatpersonen gegen diese Raubthiere angestellt werden, und jene, welche jeder Ober-Forstmeister in seinem Departement auf die von den Forstbedienten zu erstattenden Berichte zu veranlassen, und soviel als möglich selbst zu leiten nicht ermangeln wird, sind nicht hinlänglich, um dem Uebel so schnell als es erforderlich ist, Einhalt zu thun.

§. 4.

Dagegen ist die Vergiftung der Wölfe durch Krähen-Augen (*nucis vomicae*) ein schnell zum Ziele führendes wirksames Mittel, zur Vertilgung. Der Gebrauch dieses Mittels wird hierdurch allen Gutsbesitzern empfohlen, und den königlichen Forst-Bedienten zur Pflicht gemacht. Der Gebrauch desselben hat sich auf den, im Ostrzeszowschen Kreise belegenen Wieruszower Gütern, wo noch vor einigen Jahren in den Monaten July und August fast täglich Schaafse und andere Thiere von Wölfen zerrissen worden, dergestalt bewährt, daß seit der Zeit der Anordnung desselben sich das ganze Jahr hindurch kaum ein Unfall dieser Art ereignet.

§. 5.

Ein Viertel Pfund gepulverten Krähen-Augen reicht hin, einen gefallenen Schöps dergestalt zu vergiften, daß der Genuß desselben mehreren Wölfen

§. 2.

Gdy kto ubiwszy wilka, upomina się o ustanowioną powyżey nagrodę, obowiązany jest pokazać go Konsyliarzowi Ziemiańskiemu Powiatu, skoro zwierzę ten na szlacheckim lub mieyskim gruncie powalonym został. Jeżeli zaś ubitym został na gruncie dóbr i lasów Królewskich, naówczas winien być pokazany Urzędnikowi obowiązku leśnego. Konsyliarz Ziemiański lub Oficjalista leśny każe wilkowi oberznąć uszy i wydać interesentowi zaświadczenie, na mocy którego najbliższa Celna lub Powiatowa Kassa postanowioną nagrodę natychmiast wyliczyć jest obowiązana.

§. 3.

Polowania przedsiębrane przez osoby prywatne na te drapieżne zwierzęta, niemniej polowania, które kaźden Nadleśny w swym Wydziale w skutek zdawanych przez Oficjalistów leśnych raportów czynić i ile możności sam niemi kierować niezaniebają, nie są dostatecznymi do założenia złemu prędkiej, ile potrzeba wymaga, tamy.

§. 4.

Natomiast trucie wilków tak zwanym wroniem okiem (*nucis vomicae*, kulczyby) jest prędkim i skutecznym wytepieniem tych drapieżnych zwierząt środkiem. Używanie tego sposobu poleca się wszystkim dóbr posiadicielom, a dla Królewskich Oficjalistów leśnych jest powinnością. Sposób ten używany w położonych w Powiecie Ostrzeszowskim dobrach Wieruszowskich, gdzie przed kilkoma iewszymi laty w miesiącach Lipcu i Sierpniu niemal codziennie owce i inne zwierzęta od wilków pożerane były, okazał się tak dalece ugruntowanym, że od czasu nakazu trzymania się tegoż sposobu, przez rok cały ledwo jeden podobny wydarza się przypadek.

§. 5.

Cwierć funta startego na proszek oka wroniego wystarcza na zatrucie zdechłego skopu tak dalece, że strawienie onegoż

fen den Tod bringt. Da die vergifteten Thiere im Sommer zu schnell von den Würmern angegriffen werden, so müssen sie in eine flache Grube gelegt und leicht mit Erde bedeckt werden. Der Wolf wird dadurch um so begieriger sie zu verzehren und gräbt sie schnell aus.

§. 6.

Gefallene Schaafse und Kälber sind durch lange Erfahrung am tauglichsten zur Vergiftung gefunden worden. Am allertauglichsten ist aber nach den hier und in Frankreich gemachten Erfahrungen, das Luder der Wölfe selbst. Dieses wird mit großer Begierde gesucht und gefressen, und man muß daher ja nicht außer Acht lassen, die Wölfe, deren man auf diesem oder jenem Besse habhaft wird, sofort abzubalgen und zu vergiften.

§. 7.

Die Domainen-Pächter werden angewiesen, die krepirten Schaafse und Kälber an die Forst-Officianten zu dem erwähnten Behufe abzuführen.

§. 8.

Die Forstbedienten werden sich die vorerst nöthige Quantität Krähen-Augen aus der nächsten Apotheke anschaffen, und den Betrag bey der Königl. Regierungskommission zur Vergütung liquidiren. Später soll ihnen dies Gift in hinreichender Quantität durch die Ober-Forstmeister zugesendet werden. Der Apotheker Wosidlo zu Posen ist bereit, dasselbe im Großen zu billigen Preisen herbeyzuschaffen.

§. 9.

Derjenige Forst-Beamte, in dessen Reviere sich vom 1ten Oktober dieses Jahres ab, ein Wolfsschaden ereignet, tritt sofort außer Thätigkeit, und wird bey der neuen Organisation des Forstwesens nicht weiter berücksichtigt, wenn er nicht nachweisen kann, den hier gegebenen Vorschriften, wegen der Vergiftung der Wölfe, auf das vollständigste genügt zu haben.

kilku wilkom śmierć zadaie. Gdy zatrutych zwierząt podczas lata zbyt prędko robactwo się chwyta, zaczęć należy je kłaść w płaskie doły i lekko zasypywać ziemią. Wilk staie się przeto tém łakomszym tey pastwy i chciwie ją wygrzebuie.

§. 6.

Długie doświadczenie nauczyło, że wypadłe owce i cielęta najlepszymi są do zatrucia. Jednakże podług uczynionych tu i we Francyi doświadczeń naykorzystniejszym iest w tey mierze ścierw wilczy. Za tym ugania się wilk z wielką chciwością i pożera go; trzeba więc mieć na to baczość iak naywiększą, aby dostawszy w ten lub ów sposób wilka, natychmiast zdeymować z niego skorę i ścierw zatruić.

§. 7.

Zaleca się dzierżawcom dóbr skarbowych, ażeby zdechłe owce i cielęta w tym celu Oficjalistom leśnym odsyłali.

§. 8.

Urzednicy leśni zakupią sobie potrzebną na czas ilość wroniego oka (kulczyby) z naybliższej im apteki i expensę tę zalikwidują Królewskiej Kommissyi Regencyney do wynagrodzenia. Później trucizna ta w dostatecznej ilości przez Nadleśnych przestaną im zostanie. Aptekarz Wosidlo w Poznaniu gotów iest trucizny tey, w znacznych ilościach, za pomierne dostarczać ceny.

§. 9.

Urzednik leśny, w którego obrębie poczawszy od dnia 1. Października roku bieżącego wydarzy się szkoda przez wilka zrzadzona, przestanie natychmiast bydź czynnym, i przy nowej Leśnictwa organizacyi nie będzie nań wzgląd miany, skoro nie będzie w stanie udowodnić, iż wskazane tu przepisy względem trucicia wilków nayściśley dopełnił.

§. 10.

Es versteht sich von selbst, daß die Prämie für alle erlegte Wölfe gegeben wird, sie mögen durch Gift oder in jeder andern Art getödtet worden seyn; und eben so ist es unbedenklich, daß dem, welcher ihn erlegt, ohne Unterschied auf welchem Terrain dies geschieht, auch der Hals verbleibt.

Posen den 29. August 1815.

Königl. Preussischer Ober-Präsident
des Großherzogthums Posen

Zerboni di Sposetti.

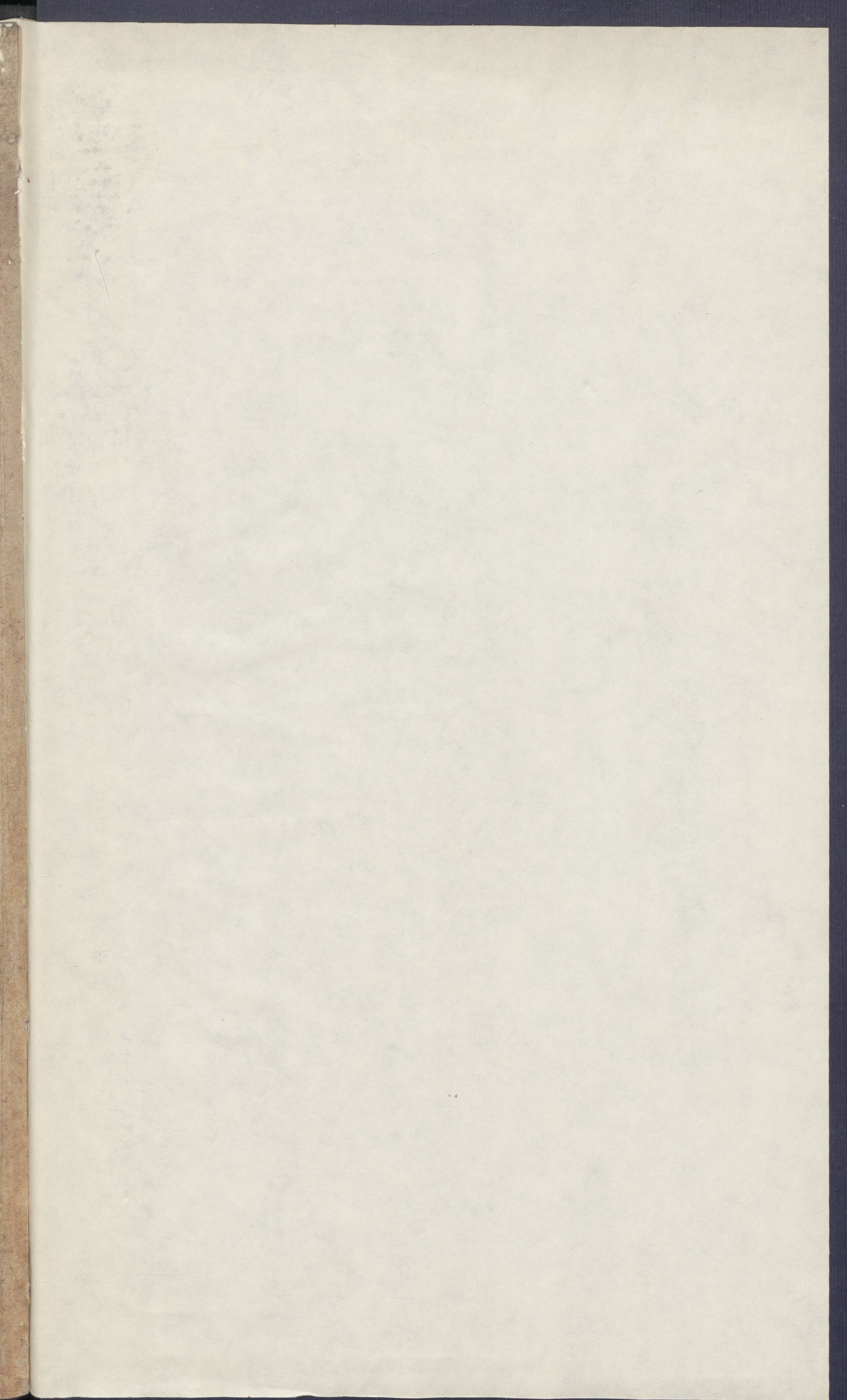
§. 10.

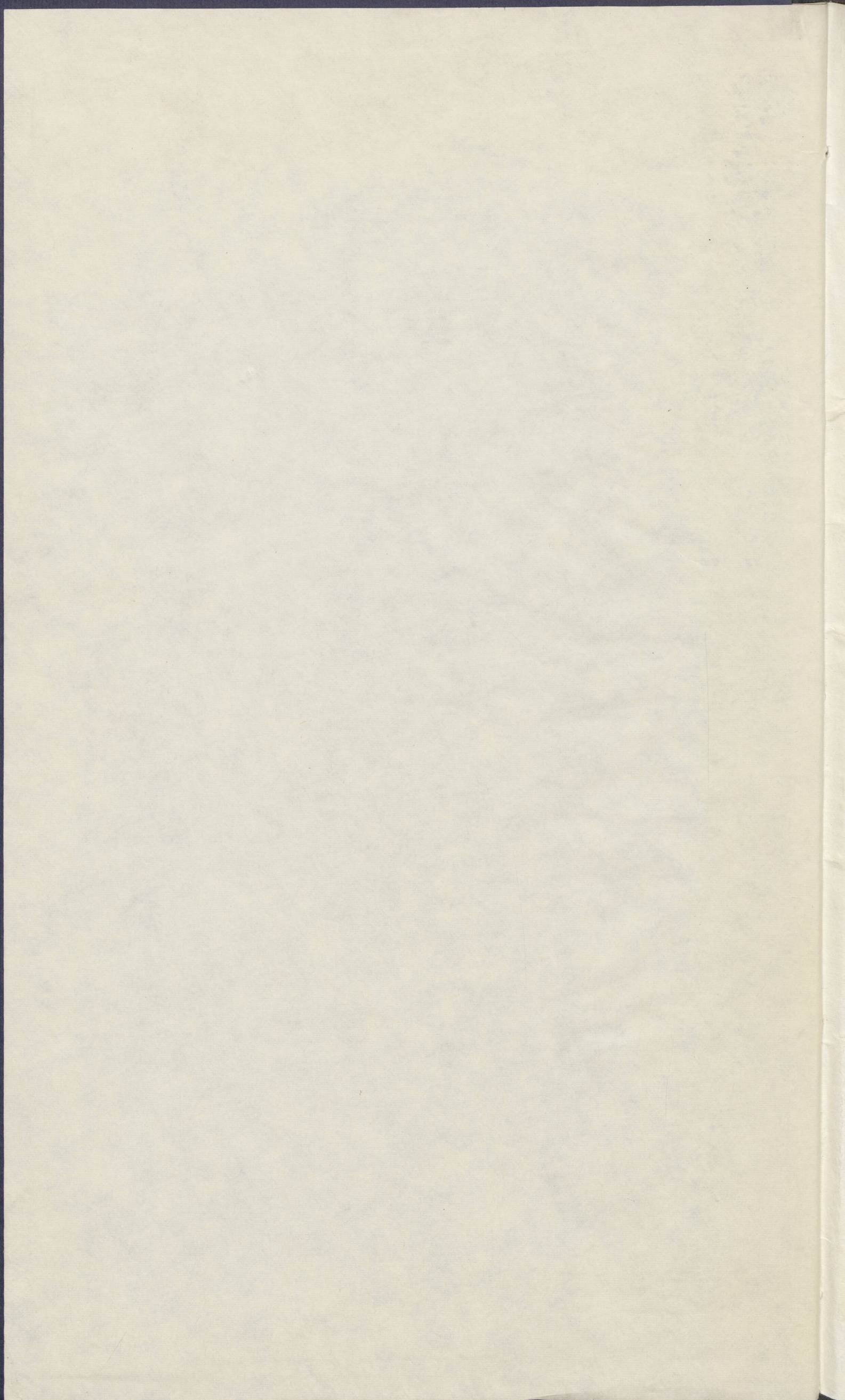
Rozumie się samo z siebie, iż nagroda dana będzie za każdego wilka bądź otrutego, bądź wszelkim inaym sposobem ubitego, i również żadney niepodpada wątpliwości, że ten, kto wilka ubił, na czymkolwiek bądź gruncie, skorę z niego dla siebie zatrzymaie.

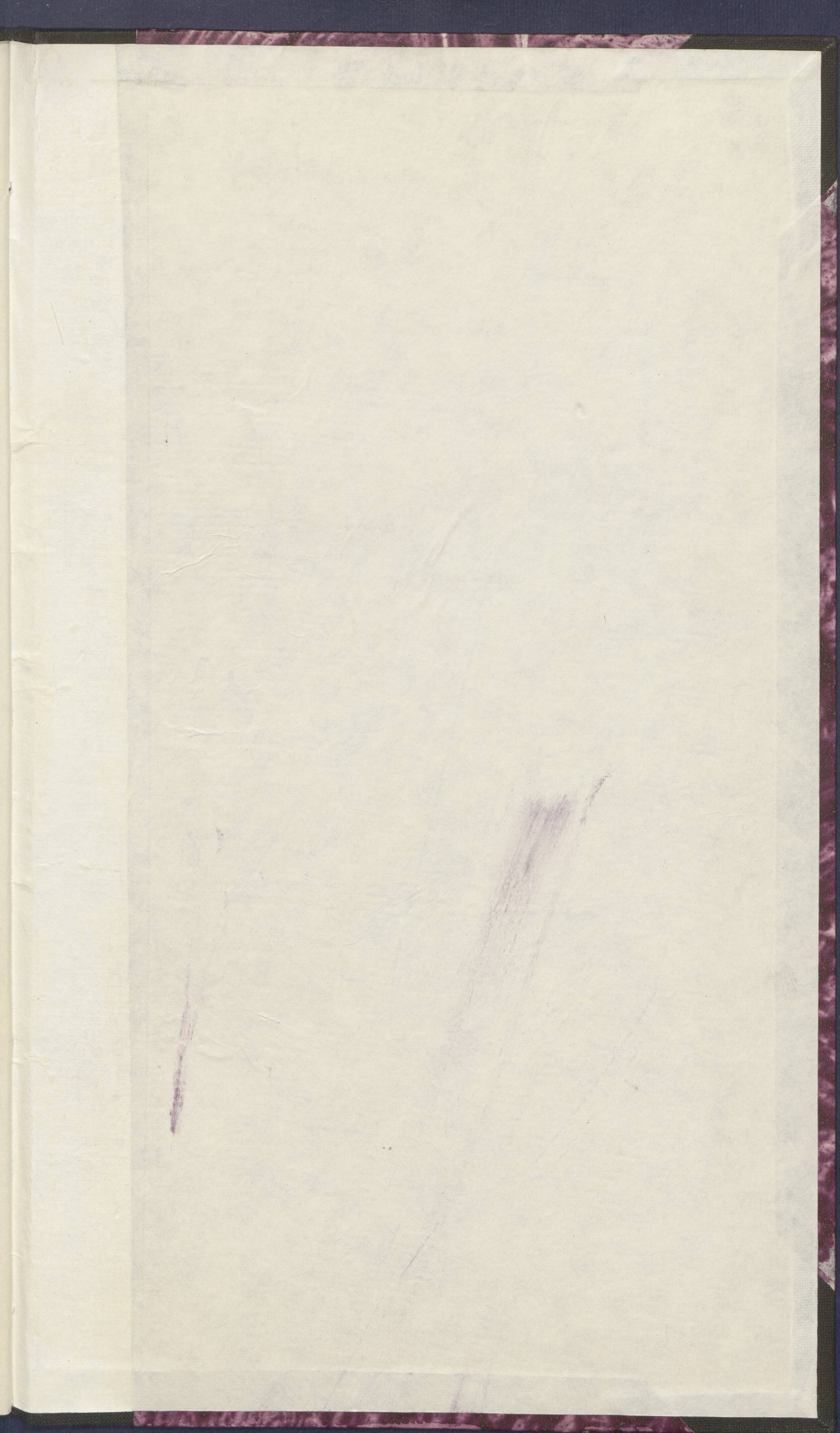
Poznań dnia 29. Sierpnia 1815.

Królewsko-Pruski Naczelný Prezes
Wielkiego Xięstwa Poznańskiego,

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTETU AM. W POZNANU

240642

Wypożycza się
tylko do czytelní